

ARBEIDS- OG SOSIALDEPARTEMENTET

Postboks 8019 Dep
0030 OSLO

Deres referanse

Vår referanse

2021/6520-8-146656/2021-MAHE

Klassering

X61

Dato

18.06.2021

Høringsuttalelse fra Fredrikstad kommune: Høring - NOU 2019:7 - arbeid og inntektssikring og NOU 2021:2 - kompetanse, aktivitet og inntektssikring

Fredrikstad bystyre behandlet høringen i sitt møte 18.6.2021 sak 96, og vedtok følgende høringsuttalelse:

Det er viktig å sikre høy sysselsetting i alle deler av befolkningen i arbeidsdyktig alder. Med økende krav til kompetanse, flere med sammensatte problemer, aldrende befolkning og sterk konkurranse fra arbeidsinnvandrere i et åpent europeisk arbeidsmarked, settes det økte krav til arbeidsmarkeds- og kompetansepolitikken for å øke sysselsettingsandelen. Økt sysselsetting krever at vi evner å skape flere jobber enn de som blir borte. Det må bygge på et velfungerende næringsliv, og at den økonomiske politikken bidrar til et høyt og stabilt nivå på samlet etterspørsel.

Fredrikstad kommunes innspill til forslag som sysselsettingsutvalget fremmer i NOU 2021: 2 er følgende:

Deltidsarbeid

Fredrikstad kommune er enig i at små stillinger kan være uheldig for tjenestekvalitet og arbeidsmiljø. Mange deltidsansatte er avhengige av å «jakte vakter» og mange jobber på flere arbeidsssteder for å tjene nok til livets opphold. Dette fører til løs tilknytning til den enkelte arbeidsplass, både faglig og sosialt. Pandemien har også vist hvor sårbart det kan være for helseberedskapen at mange ansatte i tjenestene har flere oppmøtestedet for å sikre nok inntekt.

I tillegg har deltidsarbeid store konsekvenser for privatøkonomien. For den enkelte arbeidstaker gir ufrivillig deltid lavere inntekt, noe som gjør at man blant annet stiller dårligere på bolig- og leiemarkedet. Deltid gir også lavere pensjon, noe som fører til store økonomiske forskjeller også etter arbeidslivet.

Fredrikstad kommune har stort fokus på å øke andelen heltidsstillinger. I 2017 startet kommunen, i samarbeid med ansattes organisasjoner, program heltid, med mål om å etablere heltidskultur og 100 prosent stillinger som norm. Fredrikstad kommune får forskningsstøtte til program heltid fra Norges Forskningsråd.

Seksjon for helse og velferd

Besøksadresse: Nygaardsgata 16, 1602 Fredrikstad
E-postadresse: postmottak@fredrikstad.kommune.no
Telefon: 69 30 60 00 Org.nr: 940039541

Postadresse: Postboks 1405, 1602 FREDRIKSTAD
Webadresse: www.fredrikstad.kommune.no
Tlf. saksbeh.: 69 30 61 05 Bankkonto: 5122 05 77000

Mange deltidsansatte opplever arbeidsbelastningen i yrket sitt som krevende, og særlig i kombinasjon med en dårlig turnusordning og mange ekstravakter i helgene. Turnusordninger med nattarbeid, kort hviletid mellom vakter og arbeid i helger utgjør en kjent belastning innenfor blant annet helse- og omsorgsyrkene. En viktig del av det å jobbe for heltidskultur blir dermed å sikre styrking av et helsefremmende arbeidsmiljø gjennom blant annet å ha et bevisst fokus på helsefremmende arbeidstidsordninger.

Kontantstøtte

Forskning viser at kontantstøtten har negativ effekt på mødres arbeidstilbud og uheldige effekter på integrering av innvandrermodre og deres barns språkutvikling. Utvalget foreslår at kontantstøtte bare skal gis for barn der foreldre har søkt, men fått avslag, på barnehageplass, Fredrikstad kommune støtter dette.

Kompetanse og kvalifisering

Flere analyser tyder på at kravene til kompetanse i arbeidslivet øker, og mange av de som står uten jobb har lav kompetanse. Det er høyt frafall i videregående opplæring, særlig i yrkesfagene. Personer uten videregående opplæring blir i større grad stående utenfor, og har i mange tilfeller aldri vært i jobb. Økt gjennomføring i videregående opplæring er derfor viktig.

Mange yrkesfagelever opplever å ikke få tilbud om læreplass, og dermed får de ikke mulighet til å fullføre utdanningsløpet sitt. Kommunene og fylkeskommunene har i dag et særlig stort ansvar for å sikre nok lærlingplasser. Mange kommuner (Fredrikstad inkludert) og fylkeskommuner har innført seriøsitetsbestemmelser for bygge- og anleggsprosjekter hvor det stilles krav til fagkompetanse hos de ansatte og om leverandørene må være tilknyttet en lærlingordning. Fredrikstad kommune mener dette er en god ordning som bidrar til å sikre flere elever muligheten til å ta fagbrev.

I tillegg tar kommunen selv inn lærlinger i helse-, omsorgs- oppvekst- og kulturfag, og jobber med å utvide til flere fagområder.

Fredrikstad kommune tilbyr også sommerjobb til ungdom innenfor flere områder i kommunen. Dette gir ungdommen nyttig arbeidserfaring å ta med seg videre i arbeidslivet.

Fredrikstad kommune mener det er uheldig at kommunenes økonomi og politikernes prioriteringer skal være utslagsgivende for å sikre lærlingplasser eller sommerjobber til ungdommen. Øremerkede midler til slike tiltak kan motivere kommunene til å ta inn flere lærlinger selv, eller til å gå i dialog med det private.

For å sikre relevant tilgang på arbeidskraft framover, er det hensiktsmessig at arbeidslivets parter, sammen med utdannings- og opplæringsinstitusjonene, deltar i utvikling av utdanninger.

Innpass i arbeidslivet

Fredrikstad kommune mener at NAV-kontorene må få nok kapasitet og gode retningslinjer for å kunne hjelpe til med å legge opp rett løp for folk som skal komme ut i arbeid. Det er viktig å vurdere tiltak som kan bidra til å redusere tersklene for å komme i jobb for personer med lave kvalifikasjoner eller nedsatt arbeidsevne.

Bedre tilrettelegging, f.eks. gjennom redusert arbeidstid og hjelpemidler, er viktig for å få flere i arbeid.

Det må jobbes aktivt for at arbeidssøkere ikke blir diskriminert. Universell utforming av samfunnet og arbeidsplasser er et viktig virkemiddel for å forhindre utestenging.

Sykefravær

Fravær fra arbeid på grunn av langvarig sykdom kan føre til at arbeidstakere kommer over på helserelaterte ytelser, og etter hvert mister tilknytningen til arbeidslivet. God oppfølging

kan føre til at arbeidstakere kommer helt eller delvis tilbake til arbeid etter sykdom. Fredrikstad kommune ser med interesse på dissensen fra LO. Fredrikstad kommune ber arbeids- og sosialdepartementet vurdere videre om dagens modell innehar gode nok verktøy og tydelig ansvarsdeling for oppfølging av sykefravær. Videre ber kommunen om at departementet ser om de reelle utfordringene vedrørende sykefraværsoppfølging ligger på valg av modell eller mulighet til gjennomførelse.

Arbeidsorientert uføretrygd

Fredrikstad kommune støtter ikke flertallets forslag om en arbeidsorientert uføretrygd med helsejustert lønn og mener at ordningen med lønnstilskudd er bedre for den enkelte arbeidstaker og arbeidsgiver. Det viktigste er at det legges stor vekt på tiltak innenfor utdannings-, helse- og arbeidsmarkedspolitikken slik at færrest mulig kommer i en situasjon der uføretrygd blir aktuelt. Det er viktig med godt forebyggende arbeid på arbeidsplassen, samt tidlig og tett oppfølging av de som har falt ut av arbeidslivet.

Oppfølging, tiltak og ytelser for unge under 30 år

Det er viktig at unge kommer inn, og forblir, i arbeid. Fredrikstad kommune advarer mot en utvikling av velferdspolitikken der arbeidsinsentivene tilsynelatende styrkes gjennom innstramninger i ordningene. Det er mange og sammensatte grunner til at unge mennesker blir stående utenfor arbeidslivet. Fredrikstad kommune deler utvalgets bekymring for økt medikalisering og den økende andelen unge mennesker på ytelse, men er usikre på årsakssammenhengen. Fremfor å stramme inn ytterligere i ytelsene unge mennesker mottar så mener vi tidlig innsats og god oppfølging gjennom hele barndommen og ungdomstiden er en mer riktig tilnærming. Tiltak som bidrar til at unge fullfører et utdanningsløp og ikke havner utenfor arbeidsmarkedet til å begynne med må styrkes. Fredrikstad kommune er enige med utvalget i at det er viktig å sikre NAV nok ressurser til å følge opp unge ledige.

Tiltak for økt sysselsetting blant seniorer og eldre

For å øke sysselsettingen blant eldre må det legges til rette for at færre slutter i den jobben de har, samtidig som det må bli lettere for arbeidssøkere i 60-årene å få ny jobb.

Med hilsen

Dette dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Jon-Ivar Nygård
ordfører